

Pisum sativum (Foderärt-Gruppen) 'Sparlösa'

Västergötland

Beskrivning: 'Sparlösa' är en hög och kraftigt växande gråärt. Den blommar och mognar sent men inte så sent som de motsvarande Bohuslänska gråärterna. Baljorna är medelstora. De mogna fröna är stora och något buckliga. Färgen är brungrågrön och fröärret är svart.

NGB-nummer: 20190

Historia: Sorten kommer från Bertil Johansson i Kvistegården i Sparlösa. Den ska historiskt varit allmänt förekommande i bygden och ska enligt Bertil ha räddat livet på slakten och halva Sparlösa under nödåret 1866. Den ska också ha varit med i sortprovningar i början av 1900-talet. Sedan föll den i glömska. Efter att ha återfunnit den i ett spannmålmagasin hos en granne så tog sig Bertil an sorten igen, troligen under slutet av 1940-talet eller början av 1950-talet.

Foto: Agneta Börjeson

I sin ungdom turnerade Bertil runt om i världen som akrobat under namnet Berto och besökte bland annat Kina. När det under 1960-talet blev svält i Kina lät han odla upp ärterna för att skicka dit och avhjälpa svälten. Han skickade även ärter till Afrika. Berto kallade sorten lite skämtsamt för Jättekromosomärt.

Sorten är en av de få gråärtssorter som finns från Västergötland. Detta, tillsammans med ovanstående historia, gör att den har ett bevarandevärde.

Odlingsanvisning: Sås när jorden reder sig. 'Sparlösa' blir ganska hög och behöver stöd. Samodling med korn är lämpligt. Mognaden är utdragen och därför kan det vara bra att skörda hela plantorna för eftertorkning och tröska först när alla ärter är torra.

Finns att få tag på: Tillgången är begränsad. Wästgötarna (wastgotarna.se) arbetar med att få upp utsädesmängder.

PROGRAMMET FÖR
ODLAD MÅNGFALD

GRÖNT KULTURARV

Källa: Urklipp ur Skaraborgs läns tidning samt muntlig information från Bertils son Tore.